

KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKLARDA O'ZBEK TILINI RIVOJLANTIRISHNING BUGUNGI KUNDAGI DOLZARBLIGI

Yuldasheva Dilnoza Bekmurodovna
filologiya fanlari bo'yicha falsafa
doktori (PhD), dotsent, Samarqand
iqtisodiyot va servis instituti

Axmedov Raxmatjon
Xalimov Shuxrat
"Iqtisodiyot" fakulteti talabasi
Samarqand iqtisodiyot va servis
instituti

***Annotatsiya:** Ushbu ilmiy maqolada biz nima uchun kichik biznes va xususiy tadbirkorlikda tilni rivojlantirish bugungi jamiyatda hamon dolzarbligi va uning iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash va shaxsning imkoniyatlarini kengaytirishda har doimgidek hayotiyligining sabablarini o'rganamiz.*

***Kalit so'zlar:** kichik biznes, tadbirkorlik, texnologiya, innovatsion g'oyalar, korporatsiya, kapital va moliyalashtirish imkoniyatlari.*

Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik azaldan iqtisodiy o'sish va taraqqiyotning muhim tarkibiy qismi bo'lib kelgan, tarixan kichik biznes ish o'rinlari yaratish, innovatsiyalar va umumiy iqtisodiy farovonlikka hissa qo'shishda hal qiluvchi rol o'ynagan. Bugungi kunda texnologiyaning jadal rivojlanishi va global raqobat kabi misli ko'rilmagan muammolarga duch kelayotganimizda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishning dolzarbligi yanada yaqqol namoyon bo'lmoqda.

Bugungi jamiyatda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish muhim bo'lishining asosiy sabablaridan biri bu innovatsiyalarni rag'batlantirish va iqtisodiy o'sishga xizmat qilishidir. Kichik biznes o'zgaruvchan bozor talablari va tendentsiyalariga tezda moslashish qobiliyatiga ega bo'lib, ularga bozorga yangi mahsulot va xizmatlarni olib kirish imkonini beradi. Kichik biznes o'zining innovatsion g'oyalari va tavakkal qilishga tayyorligi orqali iqtisodiyotning umumiy raqobatbardoshligi va dinamikasiga hissa qo'shadi. Bundan tashqari, kichik biznes ham ish o'rinlari yaratishda muhim rol o'ynaydi, an'anaviy bandlik yo'llaridan foydalana olmaydigan shaxslarni ish bilan ta'minlaydi. Demak, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish uchun qulay muhitni yaratish iqtisodiy hayotiyligini ta'minlash, jonli va inklyuziv jamiyatni ta'minlashda muhim ahamiyatga ega.

Kichik biznesning iqtisodiy ta'sirini e'tiborsiz qoldirib bo'lmaydi. Kichik biznes ish o'rinlari yaratish va iqtisodiy o'sishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. AQSh Kichik biznes ma'muriyati tomonidan o'tkazilgan tadqiqotga ko'ra, 2000 yildan 2019 yilgacha yangi ish o'rinlari yaratilishining 64,9 foizi kichik biznes hissasiga to'g'ri keldi. Kichik biznesning ish o'rinlari yaratishdagi ahamiyati, ayniqsa, iqtisodiy inqiroz davrida, masalan, iqtisodiy inqiroz davrida muhim ahamiyatga ega. Kichik biznes ko'pincha yirik korporatsiyalarga qaraganda ko'proq moslashuvchan va chaqqon bo'lib, ularga biznes modellarini tezda o'zgartirishga va qiyin paytlarda omon qolishga imkon beradi. Ular, shuningdek, boshqa mahalliy korxonalar tovar va xizmatlar sotib olish orqali mahalliy iqtisodiyotga hissa qo'shadilar va shu bilan iqtisodiy faoliyatning to'liq ta'sirini yaratadilar. Bundan tashqari, kichik korxonalar bozorda innovatsiyalar va raqobatni kuchaytiradi, yirik kompaniyalarni doimiy ravishda o'z mahsulotlari va xizmatlarini yaxshilashga undaydi. Umuman olganda, kichik biznesning iqtisodiy ta'sirini e'tibordan chetda qoldirib bo'lmaydi, chunki ular ish o'rinlari yaratish, iqtisodiy o'sish va jamiyat rivojlanishining muhim omillari hisoblanadi.

Bugungi kunda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishning muhim jihatlaridan biri uning ish o'rinlari yaratish va aholi bandligini ta'minlash salohiyatidir. Kichik biznes ish o'rinlarini yaratish va mahalliy iqtisodiy rivojlanishga hissa qo'shish qobiliyati bilan tan olingan. AQSh Kichik biznes ma'muriyati ma'lumotlariga ko'ra, 1993 va 2011 yillar oralig'ida Qo'shma Shtatlarda yangi ish o'rinlari yaratilishining 64 foizi kichik biznes hissasiga to'g'ri kelgan. Bu korxonalar ko'pincha moslashuvchan va epchil bo'lib, ularga bozor talablariga tezda moslashish va rivojlanayotgan korxonalarda bandlik imkoniyatlarini yaratish imkonini beradi. sanoat yoki kam xizmat ko'rsatilayotgan jamoalar.

Yangi ish o'rinlari tashkil etish va aholi bandligini ta'minlashga qaratilayotgan bunday e'tibor bugungi iqtisodiy sharoitda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishning ahamiyatini ta'kidlamoqda. Innovatsiyalar va moslashuvchanlik kichik biznes muvaffaqiyatining hal qiluvchi omilidir. Kichik korxonalar ko'pincha yirik korporatsiyalarga qaraganda chaqqon va moslashuvchan bo'lib, ularga o'zgaruvchan bozor sharoitlariga va mijozlar ehtiyojlariga tezda moslashishga imkon beradi. Innovatsiya va moslashish qobiliyati kichik biznesga raqobatdosh ustunlikni berishi mumkin, chunki ular tendentsiyalardan oldinda bo'lishlari va noyob mahsulot yoki xizmatlarni taklif qilishlari mumkin. Bundan tashqari, innovatsiyalar kichik biznesga bozorda

o'zlarini farqlashga va mijozlarni jalb qilishga yordam beradi. Doimiy ravishda muammolarga yangi va ijodiy yechimlarni izlash orqali kichik biznes o'z sohasida yetakchi sifatida o'zini namoyon qilishi mumkin. Borgan sari global va texnologiyaga asoslangan iqtisodiyotda kichik biznesning rivojlanishi va barqaror kelajak yaratishi uchun innovatsiyalar va moslashuvchanlik har qachongidan ham muhimroqdir.

Kichik biznes egalari duch keladigan asosiy muammolardan biri kapital va moliyalashtirish imkoniyatlarining cheklanganligidir. Kredit va investitsiyalarni osongina ta'minlay oladigan yirik korporatsiyalardan farqli o'laroq, kichik biznes egalari ko'pincha moliyalashtirish manbalarini topishda qiynaladilar. Banklar va moliya institutlari ko'pincha o'ziga xos tavakkalchiliklar tufayli kichik biznesga kredit berishni istamaydilar. Kapitalga ega bo'lmaganlik ularning o'sishi va biznesini kengaytirish qobiliyatiga to'sqinlik qiladi. Bundan tashqari, kichik biznes egalari ko'p vaqt va qimmatga tushishi mumkin bo'lgan murakkab qoidalar va litsenziyalash talablaridan o'tishlari kerak. ammo, bu qiyinchiliklarga qaramay, kichik biznes egalari ham bugungi bozorda rivojlanish uchun noyob imkoniyatlarga ega. Raqamli texnologiyalarning paydo bo'lishi bilan kichik biznes kengroq auditoriyani qamrab olish va o'z mahsuloti yoki xizmatlarini samarali sotish uchun ijtimoiy media va onlayn platformalardan foydalanishi mumkin. Bundan tashqari, kichik korxonalar ko'pincha o'zlarining yirik hamkasblariga qaraganda ancha moslashuvchan va tezkor bo'lib, ularga o'zgaruvchan bozor tendentsiyalari va mijozlar talablariga tezda javob berishga imkon beradi. Qolaversa, kichik biznes korxonalari ish o'rinlari yaratish va iqtisodiy o'sishga hissa qo'shish orqali mahalliy iqtisodiyot va jamiyatlarni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Umuman olganda, kichik biznes egalari ko'plab qiyinchiliklarga duch kelsa-da, ularda muvaffaqiyatga erishish va jamiyat rivojiga hissa qo'shish imkoniyatlari ham mavjud.

Kichik biznesni rivojlantirish uchun davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash va siyosati Kichik biznesni rivojlantirish va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishda davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanayotgan siyosat va qo'llab-quvvatlash muhim rol o'ynaydi. Kichik biznesning iqtisodiy va ijtimoiy ahamiyatini e'tirof etgan holda, butun dunyo bo'ylab hukumatlar ularning o'sishi va barqarorligini qo'llab-quvvatlash uchun turli tashabbuslarni amalga oshirdi. Ushbu siyosatlarga grantlar, kreditlar va soliq imtiyozlari kabi moliyaviy yordam dasturlari kiradi, ular kichik biznesni kengaytirish va innovatsiyalarga sarmoya kiritish uchun zarur kapitalni beradi. Bundan tashqari, hukumatlar kichik biznes manfaatlarini rag'batlantirish va

himoya qilish uchun qoidalar va asoslarni ham kiritdilar. Masalan, ko'plab mamlakatlarda tadbirkorlik tashabbuskorlariga yo'l-yo'riq ko'rsatish va qo'llab-quvvatlash uchun kichik biznesni rivojlantirish bo'yicha maxsus agentliklar va kengashlar tashkil etilgan. Bundan tashqari, hukumatlar byurokratik qog'ozbozlikni kamaytirishga va tartibga solish jarayonlarini soddalashtirishga intildi, bu esa kichik biznes uchun qonuniy va ma'muriy talablarni boshqarishni osonlashtiradi.

Bundan tashqari, kichik korxonalar shaxsiylashtirilgan xizmatlarni taqdim etish va mijozlari bilan munosabatlarni o'rnatish orqali mahalliy hamjamiyatlarning tuzilishiga hissa qo'shadi. Cheklangan resurslar va yirik korporatsiyalarning raqobati kabi qiyinchiliklarga qaramay, kichik korxonalar bardoshli va moslashuvchan ekanligini isbotladilar. Shu bois jamiyatning kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni har tomonlama qo'llab-quvvatlashi va har tomonlama qo'llab-quvvatlashi zarur, chunki ular iqtisodiyoti gullab-yashnashi va jonli jamiyat uchun zarurdir.

Xulosa qilib aytish mumkinki, bugungi kunda jamiyatda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish dolzarbligicha qolmoqda. Ushbu insho davomida muhokama qilinganidek, kichik biznes innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash, ish o'rinlarini yaratish va iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish orqali iqtisodiyotda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Ular jismoniy shaxslarga tadbirkorlik orzularini ro'yobga chiqarish va mamlakatning umumiy farovonligiga hissa qo'shish imkoniyatini beradi.

Список литературы:

1. Pol Osterman. Yaxshi ish o'rinlari yaratish. Sanoatga asoslangan strategiya, MIT Press, 28/1/2020
2. Stiven Akermann. Kichik firmalar muhimmi? Ularning roli va ta'siri. Springer Science & Business Media, 12/6/2012
3. Robert A. Blackburn. Hukumat, tadbirkorlikni rivojlantirish. Siyosat, amaliyot va muammolar, Routledge, 22/4/2016.
4. Yuldasheva, D. (2022). METHODOLOGY FOR DEVELOPING STUDENTS'COMMUNICATIVE COMPETENCE IN ENGLISH (ON THE EXAMPLE OF TOURISM DIRECTIONS). Science and innovation, 1(B7), 1498-1501.
5. Yuldasheva, D. (2021). PHILOSOPHY OF LIFE-AS A DRIVING FORCE. Theoretical & Applied Science, (6), 633-635.
6. Yuldasheva, D. A. (2021). Some essential trends in teaching second

- language vocabulary. *Academic research in educational sciences*, 2(6), 782-786.
7. Yuldasheva, D. (2022). The Intensification Of Learning Uzbek Language Using Moodle Technology. *Berlin Studies Transnational Journal of Science and Humanities*, 2(1.6 Philological sciences).
 8. Yuldasheva, D. B. (2021). Approach is the main strategic direction which defines the components of teaching the Uzbek language. *Science and World. International scientific journal*, (2), 90.
 9. Dilnoza, Y. (2019). About Conducting Research on the Subject of Ornithological Terms in Uzbek Language. *ANGLISTICUM. Journal of the Association-Institute for English Language and American Studies*, 7(7), 53-61.
 10. Yuldasheva, D. (2022). THE EMERGENCE OF NEW ECONOMIC WORDS AND PHRASES IN THE LEXICAL SYSTEM OF THE MODERN UZBEK LANGUAGE. *湖南大学学报 (自然科学版)*, 49(10).